

У 1750 році в Англії видано закон, за яким у північноамериканських колоніях забороняється будувати доменні печі, прокатні стани, залізобудівні заводи (аж до виробництва цвяхів і підків). Таким чином створювалися належні економічні зв'язки з метрополією, де саме ці товари вироблялись у великій кількості. Заборонялось вичиняти шкіри і хутра...

Створювався задовго до БРСР "єдиний народнохозяйственный". Сучасні історики вважають, що такі заборони прискорили війну за незалежність.

Аналізуючи історію США, інколи проймається думкою: "А що було б, коли б тодішні американські екстремісти не

дістали б підтримки в народі, зустріли "надлежащий апор" з боку колоніальної адміністрації, були б "асуджені народам" і не змогли б "разрезать па живому" Британську імперію?

Тоді, певно, і першу в світі діючу Конституцію не прийняли, і Декларацію незалежності теж, і ніколи люди рівними перед законом не були б.

І ніколи б не було принципу "Рівність, Свобода, Братство", що так успішно був "ліквідований" разом з першою в світі конституцією І.С. Мазепи. І не було б, напевно, ні Президента, ні Національних зборів, що обиралися б усім народом за загальним рів-

ним виборчим правом (українські політичні демократичні інститути влади також були поховані на Україні у 1659 році разом з Гадяцькими статтями і тетьманом І.Виговським).

І не мали б ми ні французької революції, ні будь-якої іншої.

Але був би Лондон, як і раніше, столицею цивілізованого світу. А коли б "прислухались к голосу разума" голландці у 1566 році, то центром світу був би Мадрид. Але (бач, нерозумні!) голландці не зрозуміли величі Іспанської імперії, проміняли спільну могутню силу на "національну квартиру".

А американців взагалі зрозуміти важко. Адже жили в рамках

найрозвиненішої країни світу. Були кривим споріднені з великим організуючим народом. Тут тобі і м'ясо, і ковбаса, і хліб, і до хліба, ще й книжки є. Але ні, сепаратизм, відокремлення ім подавай. От і мучаються, поневіряються бідолаги тепер самі за океаном! Так вам і треба, буржуї прокляті! Загнівайте зовсім, бо ми скоро і вас у всевітнє федеративну державу на правах "суверенної держави" включимо. І у Нью-Йорку будуть на "великом і могучем" розмовляти...

В єдності народів — сила партії. Тобто, держави, пробагги. Обмовився...

О.Д.

К СВЕДЕНІЮ ГРАЖДАН

Стаття 77. За каждой союзной республикой сохраняется право свободного выхода из СССР.

...Это право союзной республики безусловно. Для его осуществления не требуется согласия высших органов государственной власти или Союза ССР, ни других союзных республик. Мы хотим свободного сращения и потому мы обязаны признать свободу отделения (без свободы отделения сращивание не может быть названо свободным). — указывал В. И. Ленин.

А. И. ЛУКЬЯНОВ и другие.
Конституция СССР. Политический комментарий. Москва, 1982.

Заява Президії Верховної Ради БРСР ("Известия", 1 квітня ц.р.) викликає спочатку подив, а потім — деякі аналогії. В ній зазначається, що, оскільки Литва визнала недійсними договори 1939-40 рр., за якими, за якими, зокрема, до неї перейшла Віленська область і кілька районів, то БРСР, в свою чергу, буде вимагати повернення їй цієї області і цих районів. "Известия" за 2 квітня повідомляють, що і Калінінградська область може висунути Литві територіальні претензії. Що ж, якщо бути послідовними і дотримуватися "історичної справедливості", то спірні райони, як, втім, і Західню Білорусію, належить повернути Польщі, а Калінінградську область — майбутній єдиній Німеччині. Якщо ж заглиблюватись в історію ще далі, то можна поміркувати про повернення Литві взагалі есїєї Білорусії, яка входила до складу Великого Князівства Литовського до розділу Речі Посполитої. Литва, проте, у всякому разі на урядовому рівні, ні до кого не має територіальних претензій. А білоруському керівництву слід було б повчитись політичному реалізму та елементарному такту хоча б у канцлера ФРН, який від імені свого уряду гарантував Польщі недо-

торканість кордону по Одери-Нейсе і взагалі, декларував об'єднання Німеччини в кордонах 1990 р.

Заява Президії Верховної Ради БРСР має кілька значень. По-перше, це демонстрація вершеня "самостійної зовнішньої політики" в рамках Радянської федерації. По-друге, хоч це, мабуть, більш важливо, є спроба апелювати до білоруського "націоналізму", так би мовити, на противагу литовському — зразок того, до яких засобів вдаються номенклатурні "інтернаціоналісти" для збереження "союзного нерушимого". "Спроба", тому, що якраз Народній Фронт Білорусії, до якого ліпили і ліплять яглик "націоналістического зборища", заявив про повну солідарність з народом Литви у його боротьбі за незалежність, без територіальних та інших претензій.

На передвиборному мітингу в Мінську публіка виявила повну недовіру Є.Соколову тим, що протягом всього його виступу демонстративно стояла до нього спиною. Немає

сумніву, що Заява Президії Верховної Ради БРСР походить саме від Соколова, Дементя і місцевої номенклатури, але не є волевиявленням білоруського народу. Проте, ця Заява може викликати певну реакцію у російськомовного населення Віленського краю і прикордонних районів. І далі, яким чином БРСР буде вимагати повернення цих територій? Без згоди Литви, за Конституцією БРСР, на яку хочуть опертися, ніякі зміни кордону неможливі. Ситуація здається нерозв'язаною і дуже нагадує прелюдію до нового Карабаху. Якщо Верховна Рада БРСР формально визнає своє право на прикордонні території Литви, це буде мати і реальні наслідки, на які литовський уряд не зможе не відреагувати. А головним арбітром знову, безперечно, буде Москва. Отже, чим гірше — тим краще. Можливий конфлікт дозволить тримати "на мушці" Литву, а фактично і всю Прибалтику, як зараз тримають Закарказя. Бажанням загострити обставини, чи,

принаймні, бачити їх такими просякнуті інформаційні передачі ЦТ і публікації в центральній пресі. Чого варте хоча б твердження Г.Боровіка про те, що незалежність Литви загрожує безпеці 700 млн європейців. Взагалі, якщо вірити телеоглядачам і спецорам, вихід Литви з БРСР більше загрожує миру у всьому світі, ніж об'єднання Німеччини і політичні перетворення у Східній Європі разом взяті.

Кому потрібне загострення? Литві? Білорусії? Чим Литва загрожує Європі? Питання, звичайно, риторичні.

Заява Президії Верховної Ради БРСР є черговим фактом, який показує справжні важелі внутрішньої політики БРСР і, водночас, черговим пересторогом для тих, хто ще спокішається обіцянками "подлітного суверенітета" в рамках "обновленої федерації".

О.Литвиненко

ЦЕНТРАЛЬНА РАДА

Редактор Олег АВРАМЕНКО

Directeur Oleh AVRAMENKO

265-88-61

ПИШИТЬ

252 101, Київ 101,
а/с 597, "ЦР".

ECRIVEZ

le Conseil Central
b/a 597, Kiev 101,
Ukraine sous l'URSS.

Дмитро ПАВЛИЧКО ДО ЛИТВИ

Литво! Як жаль, що ти мені не рідна мати.
Що я — печальний син печальної раби,
І на моїй душі горять, немов стигмати,
Познаки вічної ганьби і проклятьби.

Хотів би бути я на древнім Антоколі
Тепер, коли твій стяг торкнувся до небес.
Хотів би змитися в піснях твоєї волі
І здерти рабства леп, що тисне, як протез.

Страждивнице моя, не падай на коліна,
Порвалася на тобі імперія укрв.
Дух Донелайтиса, незламність Гедиміна
Нехай тебе ведуть — ти зільня, ти жина!

Мовчать на Заході в добробуті розжерті,
На Сході зашморгти з закоїв нам плетуть.
Щоб ми боялися свободи, наче смерті,
У жилах чуочч струйчи каламуть.

Десь танки гуркотять, влякоче чорнокров'я
Немає ні і зла прорвався жажний логік
Вділя ж мені, Литво, хоч крихітку здоров'я,
Щоб я померти міг, як нілний чоловік.